VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE COMMISSIE BESTUUR, GEHOUDEN OP 26 MEI 2011 IN HET STADHUIS TE HAARLEM

Aanwezig de leden:
De heer G.B. van Driel (CDA), de heer J. Fritz (PvdA), mevrouw T.E.M. Hoffmans (GroenLinks), mevrouw J. Langenacker (PvdA), de heer R.G.J. de Jong (VVD), mevrouw D. Leitner (D66), mevrouw M. Otten (TON), mevrouw S. Özoğul (SP), de heer F.H. Reeskamp (D66), de heer C.J. Schrama (Haarlem Plus), de heer M. Snoek (CDA) en de heer J. Vrugt (Actiepartij)

Mede aanwezig:
Mevrouw P. Bosma (voorzitter), wethouder P. Heiliegers, wethouder J. Nieuwenburg en de heer B. Nijman (secretaris)

Verslag: Mevrouw Y. Muis (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent om 17.00 uur de vergadering en heet alle aanwezigen welkom. Zij heeft geen mededelingen.

2. Spreektijd voor belangstellenden

Er zijn geen insprekers gemeld.

3. Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld.

4. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

Er zijn geen mededelingen van de zijde van de leden of de collegeleden. De heer **Vrugt** heeft een vraag voor de rondvraag.

5. Bestuurakkoord VNG – Rijk

Naar aanleiding van de brief van wethouder Nieuwenburg over het bestuursakkoord VNG-Rijk van 23 mei jl. vraagt mevrouw **Leitner** of het college positief is over de decentralisatie en hoe zij die denkt uit te voeren. D66 pleit voor een programmamanager bij elke decentralisatie.

Mevrouw **Hoffmans** dankt de wethouder voor het inzicht dat hij heeft gegeven. Het is haar niet duidelijk hoe groot het tekort is. Zij deelt de zorgen van D66. Het college wijst het akkoord af, tenzij er concessies worden gedaan. Ze vraagt aan welke concessies het college dan denkt.
De heer **Snoek** vraagt of mevrouw Hoffmans een idee heeft van de winst die wordt behaald als Haarlem het akkoord afwijst.
Mevrouw **Hoffmans** vindt dat niet een zorg van de commissie. De commissie kan de uitvoering van het regeerakkoord niet tegenhouden, maar plaatst haar kanttekeningen bij het onderhandelingsresultaat. Naar aanleiding van de weerstand van de gemeenten tegen het akkoord, zal op 1 juni a.s. een hoorzitting plaatsvinden, waarna de VNG eventueel nog veranderingen

doorvoert in het akkoord. Ze vindt het te gemakkelijk dat het CDA de motie hierover niet heeft gesteund. Als het aan het CDA ligt, zou ze het akkoord steunen. De raad heeft een verantwoordelijkheid ten opzichte van de burger en daarom moet dit akkoord serieus worden genomen.
Mevrouw **Langenacker** onderschrijft de woorden van mevrouw Hoffmans. Als Haarlem zich op dit moment niet laat horen, zal er niets gebeuren.
De heer **Snoek** deelt de zorgen over bepaalde onderdelen van het akkoord, zoals het financiële kader, maar is niet tegen decentralisatie. De raad moet vertrouwen hebben in minister Donner en de Tweede Kamerfractie en over twee jaar vindt er een evaluatie plaats. Daarbij is er ook nog een hoorzitting en vinden er nog nadere onderhandelingen plaats. De heer Snoek vindt daarom een 'nee, tenzij' niet op zijn plaats.

De heer **De Jong** gaat akkoord met een 'ja, mits'. Hij vraagt of het college plannen heeft voor Paswerk om te anticiperen op dit akkoord.

De heer **Vrugt** sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Hoffmans. Er zijn zes gemeenten die overwegen om de bezuinigingen voor dit jaar aan te vechten. Hij vraagt of Haarlem overweegt om zich aan te sluiten als er een rechtszaak komt.

De heer **Snoek** sluit zich met een 'ja, mits' aan bij de VVD. Hij vraagt wat de overwegingen zijn van het college voor een 'nee, tenzij'.

De heer **Schrama** vindt het opmerkelijk dat het CDA haar verantwoordelijkheid ten opzichte van de burger niet neemt. Hij is het eens met het collegestandpunt en onderschrijft de motie van GroenLinks. De heer Schrama vraagt het college om aandacht te geven aan de capaciteit van het ambtelijk apparaat.

Mevrouw **Özoğul** is tegen het akkoord, omdat er niet voldoende financiële middelen zijn om het uit te voeren. De SP heeft hierover een motie ingediend en daar staat zij nog steeds achter. Ze vindt dat een evaluatie eerder dan over twee jaar zou moeten plaatsvinden. Ze maakt zich onder andere zorgen over de korting op de Wws, het re-integratiebudget en de jeugdzorg.

Mevrouw **Langenacker** steunt het bestuursakkoord niet. Ze staat achter het standpunt van het college en complimenteert de wethouder met zijn goede betoog tijdens de bijeenkomst bij Paswerk afgelopen maandag. Zowel hij als de staatssecretaris heeft erop gewezen wat er gebeurt als er niet voldoende financiële middelen beschikbaar zijn. Mevrouw Langenacker vindt dat ook voor de jeugdzorg de financiële middelen optimaal moeten zijn, zeker omdat het hier een kwetsbare groep betreft.

Mevrouw **Leitner** merkt op dat nu de jeugdzorg is overgedragen aan de gemeente, er niet ook meteen bij de overdracht bezuinigd kan worden.
De heer **De Jong** vindt het juist goed om bij de overdracht een financiële korting te realiseren.

De heer **Vrugt** ziet fricties ontstaan tussen de financiële middelen en de omvang van het ambtelijk apparaat. Hij is dan ook verbaasd over de opstelling van de VVD. Hij heeft er vertrouwen in dat het college goed anticipeert op de situatie en de bezuinigingsprocessen goed stuurt.

Wethouder **Nieuwenburg** spreekt namens het hele college als hij zegt dat het goed is om de onderkant van de samenleving te 'ontschotten'. Hieruit vloeien ambtelijke kosten voort. Hij zegt toe dat het college de decentralisatieopdracht per deelterrein inzichtelijk zal maken. De

onderhandelingen met de VNG zijn op een aantal punten geslaagd, maar op financieel gebied niet. Het is duidelijk dat het zonder hulp van de rijksoverheid niet zal lukken om de mensen in de Wsw te laten uitstromen naar werk. Ook werkgevers spelen daarbij een belangrijke rol en zullen met hun bedrijf moeten inspelen op deze ontwikkeling. Ondernemers moeten een strategische visie ontwikkelen. Er is nog ruimte voor de ondernemers om verder te onderhandelen met de VNG, maar het is niet bekend over er ook nog onderhandelingsruimte is bij het kabinet. Het college is er voorstander van om zo weinig mogelijk te juridiseren en zal dus niet meedoen aan een rechtszaak. Daarbij is het duidelijk dat de VNG het probleem erkent. Een 'nee, tenzij' geeft een krachtig signaal naar de onderhandelingsdelegatie. De wethouder zegt toe de raad te blijven informeren over het verloop van de onderhandelingen.
De heer **De Jong** vindt het belangrijk dat Paswerk de mensen in hun eigen kracht brengt waardoor ze kunnen re-integreren.

Wethouder **Heiliegers** merkt op dat vorig jaar een meerderheid op het VNG-congres een motie heeft ingediend waarin werd aangegeven dat ook de VNG mee moet gaan 'de trap af' met de bezuinigingen. Daarnaast is er 2% extra bezuiniging op de VNG als organisatie van toepassing. De VNG neemt deze motie over. Het 'nee, tenzij' zorgt ervoor dat er extra druk op de onderhandelingstafel ligt en dat kan zelfs op 6 juni a.s. nog tot veel discussie leiden.

6. Jaarstukken gemeente Haarlem (vervolg van de discussie op 19 mei jl.)

De heer **Reeskamp** deelt de kritiek van de Rekenkamercommissie en Ernst & Young over zaken die beter moeten worden aangepakt. Deze verbeterpunten staan al een aantal jaren op de agenda, maar er is weinig voortgang in de verbetering ervan. Hij constateert dat de accountant opmerkt dat het lijkt alsof het enigszins schort aan verantwoordelijkheid bij de budgethouders. Hij vraagt hoe het college denkt om te gaan met de bestemming van het resultaat. In het coalitieakkoord staat vrij duidelijk dat het precario moet worden ingezet voor het verminderen van de schuldenlast. Hij vraagt waarom het college is afgeweken van de coalitieafspraken. Het is de inzet van D66 geweest om iets te doen aan de vaste schuld. De stad moet over dertig of veertig jaar ook gezond zijn. Het is niet de bedoeling dat met de meevallers het gat van de tegenvallers wordt opgevuld, maar het is belangrijk dat de schuld wordt afgelost en daarvoor was het precario ingezet.
Mevrouw **Özoğul** begrijpt niet hoe de tegenvallers kunnen worden opgevangen als er drastisch bezuinigd moet worden.
De heer **Reeskamp** merkt op dat dit aan de orde komt bij de bespreking van de kadernota. D66 zal dan met voorstellen komen. De fractie heeft al eerder haar zorg geuit over de financiële positie van de gemeente en ervoor gepleit dat de budgethouders creatief met de financiële middelen omgaan. Twee weken voor de vaststelling van de begroting is de raad geconfronteerd met tegenvallers en de heer Reeskamp wil voorkomen dat dit nog een keer gebeurt. Hij vindt dat de taakstelling van 4,5 miljoen euro incidenteel moet worden ingezet om, conform het coalitieakkoord, de schuld te verminderen. De ambtenaren zouden verplicht moeten worden om het rekenkamerrapport en de het rapport van de accountant te lezen.
De heer **Fritz** pleit ervoor op de conclusies uit het rekenkamerrapport op te nemen in de jaarrekening in plaats van in de bestuursrapportages. Hij overweegt met een motie te komen en vraagt hoe de andere fractie daarover denken.
De heer **Reeskamp** vindt dit een prima voorstel. De accountant is negatief over de tussentijdse afsluitprocedures en de huur en de pacht. Vooral dat laatste vindt D66 zorgelijk omdat het nog niet gelukt is om de huur en de pachtprocedures los te maken van het managementdeel. Hij vindt het jammer dat er daardoor geen goed zicht is op de geldstroom. Hij vraagt waarom het college de suggestie van de accountant om een hard close te hanteren niet overneemt. Tevens zou hij graag van de wethouder vernemen wat de raad kan doen om het management zich meer

verantwoordelijk te laten voelen.

De heer **De Jong** constateert dat het soms moeilijk is om te sturen als er tegenvallers zijn. Hij wil graag weten wanneer de vaste schuld aftopt en de maatregelen hun effect hebben. Hij vraagt of de wethouder wil bevestigen of de reserves echt nodig zijn. De VVD is voornemens in te stemmen met alle besluitpunten in de jaarrekening.

De heer **Vrugt** onderschrijft de aanbevelingen in het rapport van Ernst & Young. De onderschrijding van de raadsbudgetten blijft een feit. Op pagina 23 staat een achterhaald lijstje van medewerkers die banktransacties mogen doen. Ook daar moet scherper op worden toegezien. Het is verbijsterend dat het huur- en pachtbeleid nog steeds niet op orde is. Hij constateert dat zaken niet op orde zijn, zelfs de personeelsadministratie is niet meer uitmuntend, zoals vorig jaar werd gemeld. Het kan niet de bedoeling zijn dat de Rekenkamercommissie gefrustreerd is in haar werk, zoals op pagina 5 wordt gemeld. De adviezen van de Rekenkamercommissie zouden beter moeten worden opgevolgd. Hij onderschrijft ook de opmerking dat de raad een grotere rol zou moeten hebben bij het vaststellen en controleren van risico's.

De heer **Snoek** begrijpt niet dat het college de reserve Nicolaasbrug laat vrijvallen, terwijl ze de motie over de vrijval heeft ontraden. Het CDA zal volgende week met een motie komen waarin ze zal aangeven dat ze de btw-teruggave in een keer integraal wil beschouwen en aangeven hoe die moet worden besteed. De heer Snoek vraagt of het college kan motiveren waarom ze het advies van de accountant om de niet in exploitatie genomen bouwgronden op nul te waarderen, niet heeft opgevolgd. Ten aanzien van de budgetbeheersing vraagt de heer Snoek wat er gebeurd is met de 2,8 miljoen euro uit het revolving fund voor de starterleningen. Hij vindt dat de accountant de gemeentelijke huisvesting in de risicoparagraaf had moeten opnemen en zal volgende week met een motie komen. De rijksbezuiniging is nu voor 7 miljoen euro als risico opgenomen en vorig jaar was dit nog 30 miljoen euro. De heer Snoek constateert dat het risico voor de rijksbezuinigingen minder groot is dan vorig jaar en vraagt de wethouder of dit dan ook moet terugkomen in de ombuigingstaakstelling.
De heer **Fritz** vraagt of het verstandig is om dit via een motie te regelen.
De heer **Reeskamp** stelt dat de risicoanalyse moet worden ingebed in de eigen organisatie.

De heer **Schrama** complimenteert de Rekenkamercommissie met haar rapport. Hij zal bij de Kadernota terugkomen op zaken die niet zijn uitgevoerd. Hij complimenteert het college met de redelijke jaarrekening, ondanks de crisis. Dat geeft vertrouwen voor de toekomst.

Mevrouw **Özoğul** vindt dat de Rekenkamercommissie terecht een aantal kritiekpunten heeft. Onder meer omdat een aantal aandachtspunten die jaarlijks terugkomen niet voldoende aandacht heeft gekregen. Ze vraagt of de SP er op kan rekenen dat hiermee in het volgende jaarverslag wel rekening wordt gehouden. Ze ziet de meevallers niet terug in de ombuigingstaakstelling en in het jaarverslag. 38% van de minima doet nog geen beroep op de regeling minimabeleid omdat ze daar onbekend mee zijn. De minima moeten in hun kracht worden gezet.

Wethouder **Heiliegers** merkt op dat de werkgroep Informatiewaarde in de komende drie maanden de indicatoren scherper gaat formuleren, in afstemming met het college, zodat er in de toekomst scherper kan worden gemeten. In het plan voor de bedrijfsvoering zal worden opgenomen hoe om te gaan met de risicoparagrafen en de risico's te verwerken in de stukken. Ook zullen de risico's scherper worden beheerd. Hiervoor is een systeem ontwikkeld en dat zal terug te zien zijn in de bestuursrapportages. Het college neemt de meeste aanbevelingen over en komt met een plan voor de bedrijfsvoering. Ook de aanbevelingen zullen daarin worden opgenomen. Voor de kadernota komt de wethouder met een beleidsdocument waarin hij uiteenzet hoe het college omgaat met de

precario en de aflossing van de schuld. In het coalitieakkoord is afgesproken dat de precario worden gebruikt om de schulden af te lossen. De deskundigen hebben het college geadviseerd om de precariogelden in deze jaarrekening in te brengen in de algemene reserve. Dat betekent dat de gemeente die kan gebruiken om de langlopende schulden af te lossen en dat dit gunstig is voor de nieuwe opbouw van de schuld. Het college zal de commissie voor de kadernota een plan voorleggen over de afbouw van de schulden. In het kader van het huur- en pachtbeleid erkent de wethouder dat de subadministraties niet goed op orde zijn. Dit moet terugkomen in het plan van aanpak voor de bedrijfsvoering. Hij zal de p&c-cyclus gebruiken om de commissie te informeren over de vorderingen en de staat van het plan van aanpak. Het risico van de rijksbezuinigingen is weliswaar minder, maar het is er nog steeds. Het college heeft niets anders gedaan dan een inschatting gemaakt. Zowel de accountant als de gemeente heeft een eigen verantwoordelijkheid, ook ten aanzien van de risico's. Dat betekent dat de gemeente niet altijd het advies van de accountant volgt. Het btw-probleem ziet het college als een risico. Over de btw op sportactiviteiten heeft het college nog geen definitief besluit genomen.

De **voorzitter** constateert dat de wethouder bij de kadernota terugkomt op de precario en de aflossing van de schuld. Dit agendapunt zal als bespreekpunt naar de raad worden geleid.

De heer **Fritz** vraagt of de precario ook nog voor een deel worden gebruikt voor nieuw beleid, zoals is afgesproken, of dat het college ook daar vanaf ziet.
Wethouder **Heiliegers** merkt op dat het college vasthoudt aan de coalitieafspraken en dat betekent dat de vrijval rentelasten van 2011 gebruikt kan worden voor het nieuwe beleid; niet eenmalig, maar cumulatief. Als er een positief resultaat is, dan is de afspraak dat er 25% voor nieuw beleid gebruikt kan worden, 25% voor bezuinigingen en 50% om de solvabiliteit te verbeteren. In het revolving fund gaat het vooral om monumentvoorzieningen, startersleningen en het Nationaal Restauratiefonds. De portefeuillehouder dacht dat deze gelden vrij besteedbaar waren. De portefeuillehouder Financiën kan zo nodig dieper ingaan op de details.

De heer **Snoek** is benieuwd wat er gebeurd is met de 2,8 miljoen euro en verzoekt om een toelichting van de portefeuillehouder Financiën.

De heer **Vrugt** vindt het verbijsterend dat het huur- en pachtbeleid nog steeds niet op orde is. Hij heeft hier jaren geleden al op gewezen.

De heer **Reeskamp** stelt dat door het lenen van geld de rentelasten vooruit worden geschoven. Hij pleit ervoor om de coalitieafspraken te handhaven en vraagt het college om deskundigen de vragen hier een oplossing voor te vinden. Hij vindt dat de kiezers moeten kunnen zien dat de gemeente daadwerkelijk iets doet aan het afbouwen van haar schuld.

Wethouder Heiliegers merkt op de schuld nog twee of drie jaar zal oplopen en dat betekent dat de gemeente nog geld kan lenen. Als er niet meer geïnvesteerd wordt, zal de afbouw van de schuldenlast sneller gaan.

De heer **De Jong** vindt ook dat de schuld afgebouwd moet worden, maar hij wijst er op dat de gemeente nog steeds geld tekort komt.

7. Rondvraag

De heer **Vrugt** merkt op dat er 38 vacatures bij de Veiligheidsregio Kennemerland zijn voor de ondersteunende taken. Daartussen zitten ook taken waarvoor piketvergoedingen worden gegeven en wellicht zijn er ook personeelleden die kunnen beschikken over een auto van de zaak. Hij is

verbaasd dat er zoveel vacatures zijn voor overheadfuncties en vraagt de wethouder om opheldering.
Wethouder **Nieuwenburg** zegt toe dit na te zullen gaan.

8. Agenda komende commissievergadering

Dit agendapunt is niet behandeld.

9. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering, onder dankzegging, om 18.40 uur.